

Duurzaam ondernemen en circulaire economie

Werkconferentieraad 21 juni

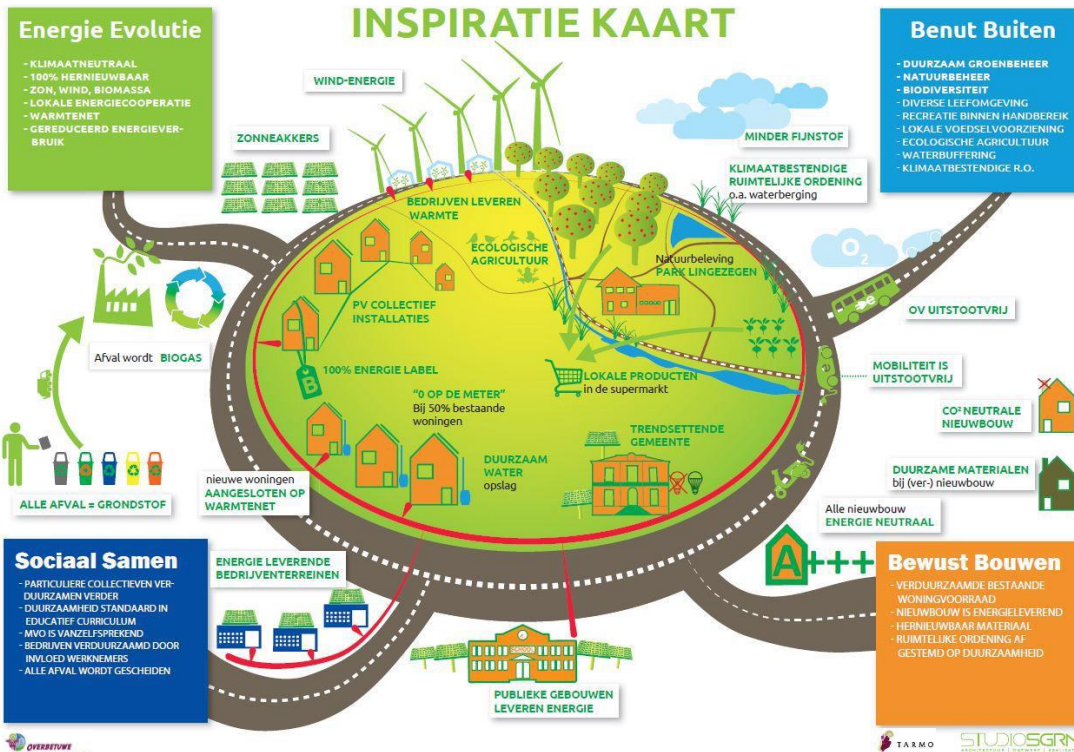
gemeente **Overbetuwe**

Wat is het beleid in
Overbetuwe op het
gebied van duurzaam
ondernemen en
circulaire economie?

Economisch Uitvoeringsprogramma

2019-2022

19u05026

gemeente Overbetuwe

Welke concrete
projecten/activiteiten
pakt gemeente
Overbetuwe op samen
met ondernemers?

Informatiebijeenkomst subsidieregeling voor zonnepanelen

Datum: maandag 27 mei
Tijdstip: 16.00 – 17.30 uur
Locatie: DROOM!, Nieuwe Aamsestraat 32, 6662 ND Elst

Zonnepanelen op uw bedrijfsdak?

Misschien komt u in aanmerking voor subsidie!

Overweegt u zonnepanelen aan te brengen op uw bedrijfsdak? En heeft u bedrijf een groot dakoppervlak en een grootverbruikersaansluiting? Dan is wellicht de Stimuleringsregeling Duurzame Energietransitie (SDE+) interessant voor u. Deze subsidieregeling van de rijksoverheid wordt in het najaar van 2019 weer opengesteld.

Aanmelden

Deelname is gratis. Aanmelden is gewenst en kan door een e-mail te sturen naar: bedrijvenloket@overbetuwe.nl

Informatiebijeenkomst

Op maandag 27 mei houdt de gemeente Overbetuwe samen met het Intergemeentelijk Subsidiebureau een informatiebijeenkomst over deze subsidieregeling. Na de bijeenkomst kun u zich inschrijven voor een gratis maatwerkgesprek met één van de subsidiespecialisten. Op basis van de uitkomsten kunt u beslissen om een duurzame energieproductie aan te vragen.

Voorwaarden waar u aan moet voldoen:

- u bent eigenaar van een (bedrijfs)pand met een dak van minimaal 150 m²;
- u heeft een grootverbruikersaansluiting voor uw elektriciteit die groter is dan drie keer 80 ampère.

Waarom juist nu?

Geïnteresseerd? Dan raden wij u aan om dit jaar nog subsidieaanvraag te doen, omdat in 2020 de regeling ingrijpend verandert. De businesscase voor zonnepanelen zal daardoor in 2020 naar verwachting aanzienlijk verslechteren ten opzichte van de regeling van 2019.

WATBETERS

250 Bedrijventerreinen Energiepositief

Meld je aan

<https://ecoverbetuwe.com/>

Glastuinbouwpact
ARNHEM-NIJMEGEN

Laanboomcompact

KOOPT

WAAR

OVERBETUWSCH

DAN HELPEN WIJ ELKAAR!

Wat zijn de kansen in
Overbetuwe?

Lidl Distributiecentrum Oosterhout

SCORE	SCHEMA	GECERTIFICEERD OP
95,3%	Nieuwbouw en Renovatie Ontwerpfase	23 november 2017 Certificaat

Kruidvat opent duurzaam logistiek centrum

Door **Redactie Afvalgids** - sep 1, 2016

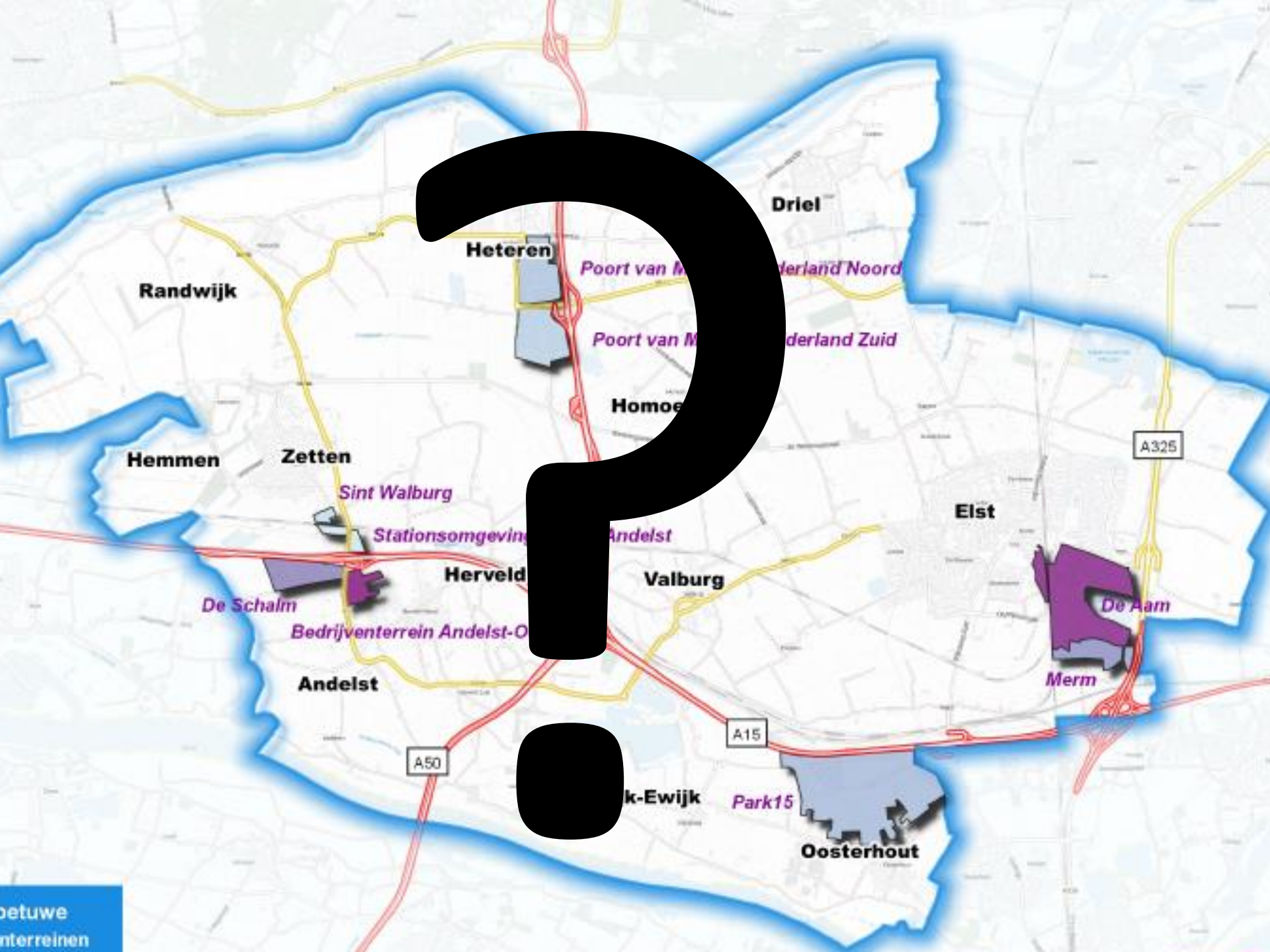
solareis
puur **natuurlijk!**

Gebouw-klimatisering

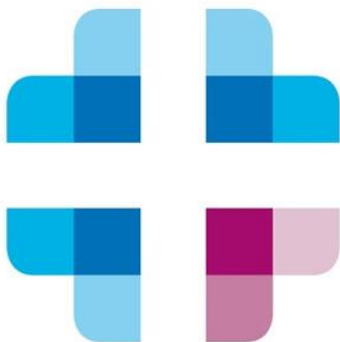
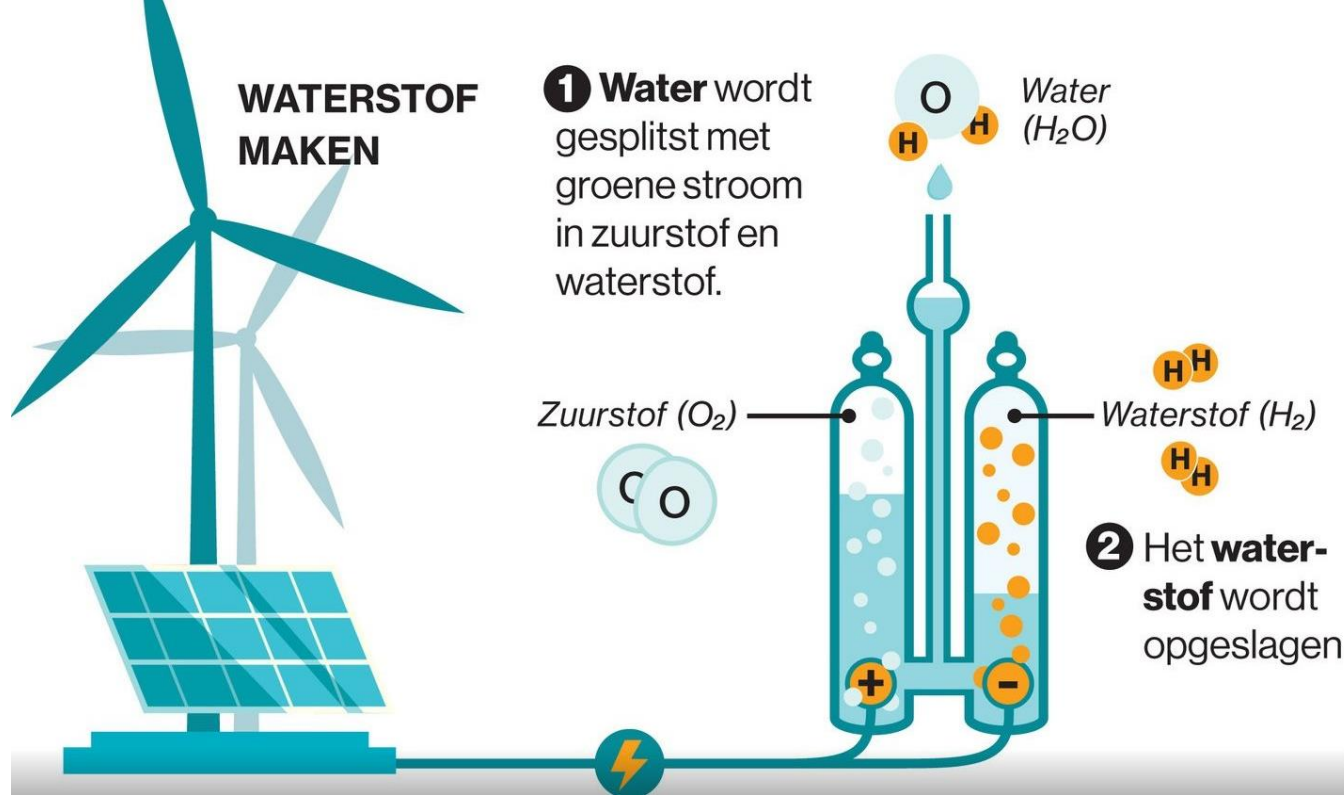

**De professional
kiest natuurlijk voor Heigo.**

Rijnstate

Belang van duurzaam en circulaire ondernemerschap voor de regionale economie

Evert-Jan de Kort, senior parnter

stec
groep

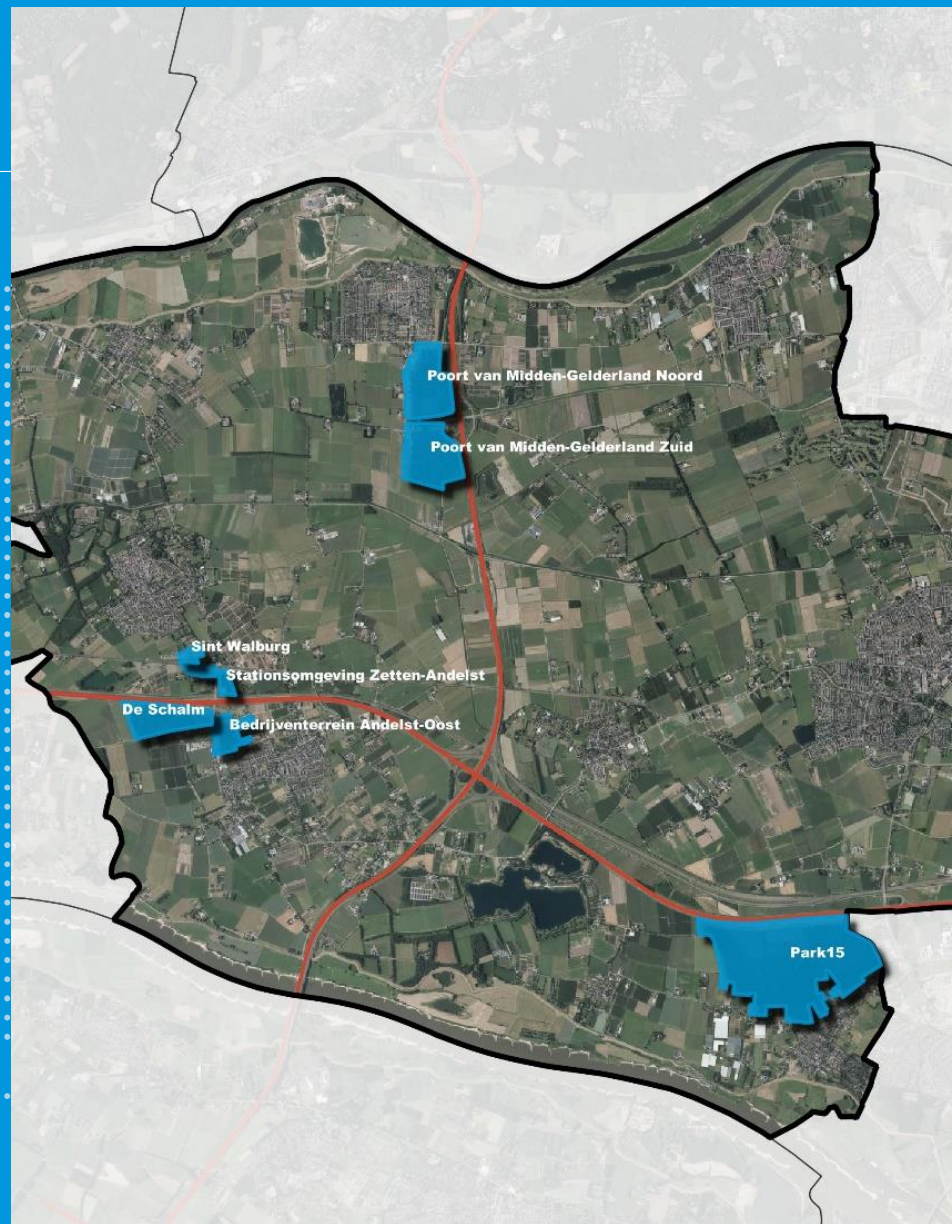

Circulaire economie & bedrijventerreinen in Overbetuwe

Stec Fabriek

Evert-Jan de Kort
21 juni 2019

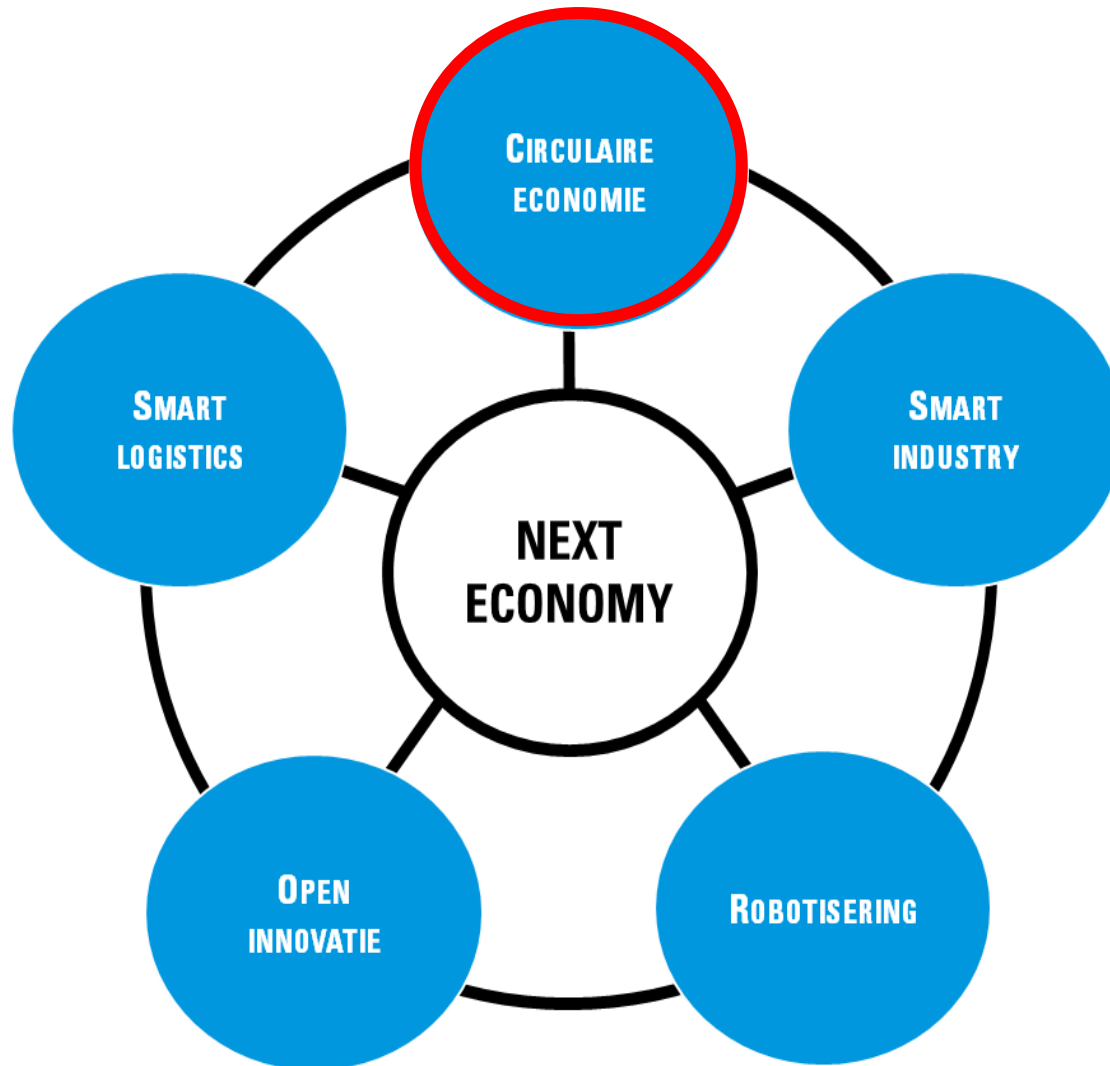

Bedrijventerreinen belangrijk voor Overbetuwe

- Ruim 45% banen (NL: 30-35% gemiddeld)
- Hoog aandeel (boven)regionale bedrijvigheid
- Veel toegevoegde waarde (circa 40%)
- Groot energieverbruik (GLD: BT goed voor bijna 40%)
- Veel verduurzamingspotentie (o.a. daken)

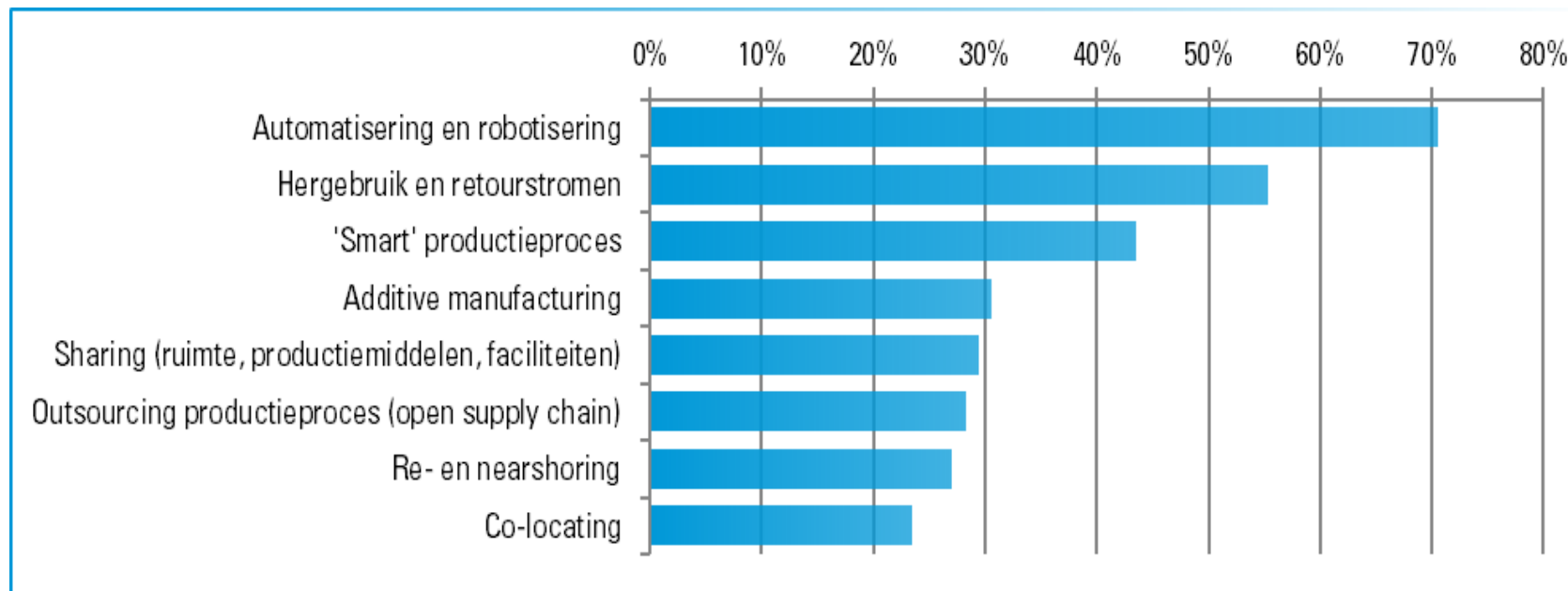
	• Werkgelegenheid ± 9.635 arbeidsplaatsen • Indirecte banen door spin-off ± 4.250 arbeidsplaatsen
	• Uitgegeven areaal ± 239,1 hectare • Nog uitgeefbaar areaal ± 45,7 hectare, waarvan 34 hectare op Park15 (privaat)
	• Arbeidsintensiviteit Gemiddeld ± 40 arbeidsplaatsen per hectare • Leegstand Onder/rond frictieniveau

Trends met (ruimtelijke) impact op BT

Circulair = 'hot'

Aandeel bedrijven dat aangeeft komende 3 jaar te investeren in:

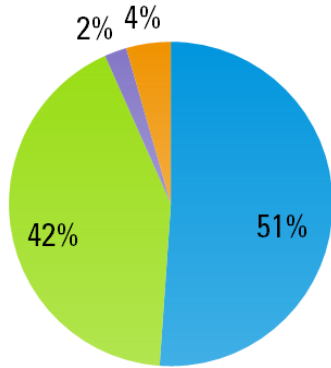

Bron: industrieonderzoek met 10 provincies, Stec Groep (2018)

Ruimtelijke impact?

.....

Circulaire economie: ruimtelijke impact

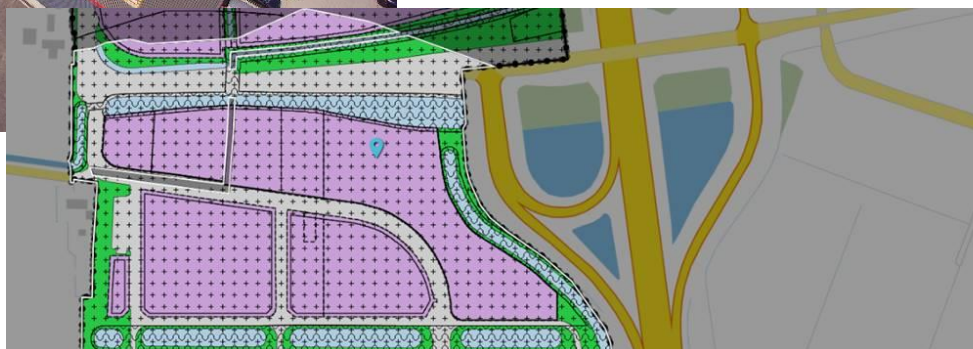
Dynamiek	Vooral in goederengerichte activiteiten (fysieke stromen, productie): meer investeringen en vestigingsdynamiek in de industrie, extra impulsen voor de logistiek (onder andere transport materiaalstromen). Zowel in/bij stedelijke gebieden, ook daarbuiten	Circulair: verwacht effect ruimtegebruik <table><tr><th>Effect</th><th>Percentage</th></tr><tr><td>Neemt toe</td><td>51%</td></tr><tr><td>Neutraal</td><td>42%</td></tr><tr><td>Neemt af</td><td>4%</td></tr><tr><td>Verandert</td><td>2%</td></tr></table>	Effect	Percentage	Neemt toe	51%	Neutraal	42%	Neemt af	4%	Verandert	2%
Effect	Percentage											
Neemt toe	51%											
Neutraal	42%											
Neemt af	4%											
Verandert	2%											
Ruimte-vraag	• Meer vraag naar grote formele clusters/ecosystemen van productie en logistiek: milieuruimte (≥ 4), grote kavels, multimodaal, utilities (bijvoorbeeld stroom), trekkers, interessante kringloopmogelijkheden • Tegelijkertijd ook vraag naar kleinere, gemengde werkmilieus in/aan rand stedelijk gebied. Soms juist in heel specifieke karakteristieke panden. • Dynamiek zowel lokaal als hoger schaalniveau: circulaire ketens → lastig op niveau 1 bedrijventerrein	• Kwantiteit • Kwaliteit • Betrouwbaarheid • Samenwerking/netwerken!										

Overbetuws voorbeeld

Circulair in alle stappen

A.S. Watson (o. a. Kruidvat, Trekpleister, ICI Paris, Prijsmepper) haalt jaarlijks 14 miljoen karton en 1,2 miljoen kilo plastic uit de 1300 Kruidvat en Trekpleister filialen in Nederland, België, en Frankrijk. Daarbij worden de vrachtwagens gebruikt die ook de goederen komen brengen, zodat er geen lege vrachtwagens rijden. Bij steeds meer vrachtwagens wordt diesel verwisseld voor LNG, zodat nu al 15 procent minder CO2 wordt uitgestoten en 90 procent minder roet. De retourstromen gaan naar een eigen recyclecentrum in Heteren, geopend op 1 september 2016. Dat pand is BREEAM gecertificeerd (excellent; 4 sterren). Door de 1700 zonnepanelen op het dak voorziet A.S. Watson 100 procent in het elektriciteitsverbruik.

Plekinfo	
enkelbestemming:	
Bedrijventerrein	
dubbelbestemming:	
Waarde - Archeologische verwachting 3	
bouwvlak	
functieaanduiding:	
bedrijf tot en met categorie 4,2	
maatvoering:	
• maximum	
bebouwingspercentage terrein	
100%	
• maximum bouwhoogte: 16 m	
• maximum goothoogte: 16 m	

Overbetuws voorbeeld

“product as a service”

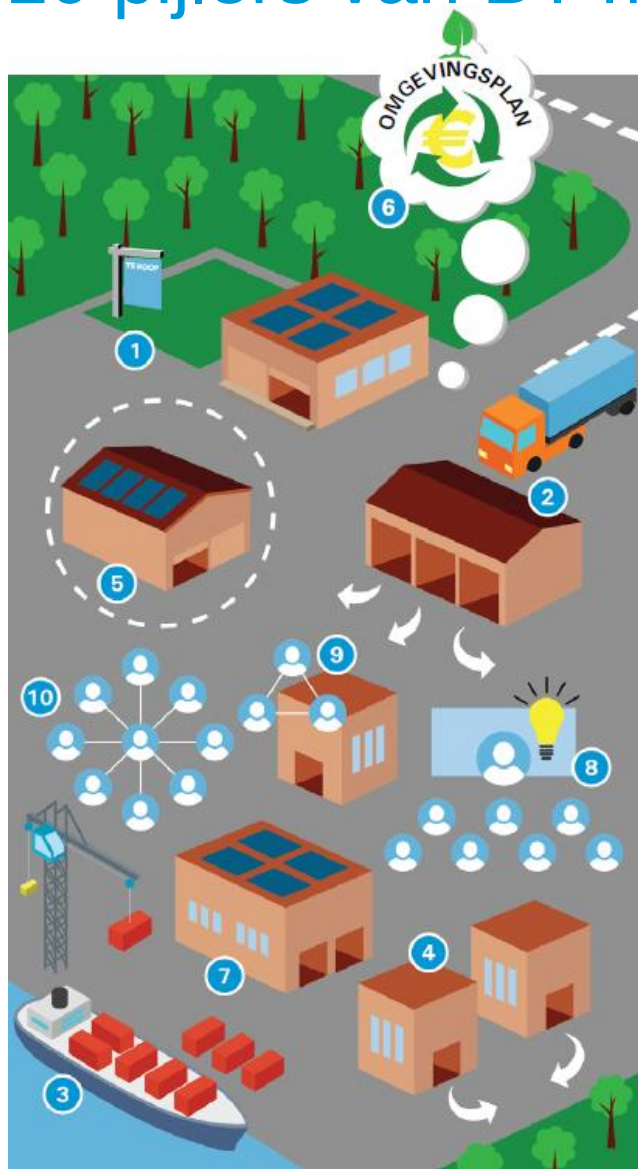
Vooral Merm, Midden-Gelderland Noord/Zuid en Park 15 CE potentie

Next Economy Effect Rapportage (NEER)			
A	B	C	D
Economie & werkgelegenheid	Marktwaaarde & ruimtelijke kwaliteit	Smart Industry & logistics	Circulariteit & duurzaamheid
A1. Ontwikkeling banen	B1. Opname vastgoedmarkt	C1. Profilering & clustering	D1. Energieverbruik bedrijven
A2. Indirecte werkgelegenheid	B2. Verhuisdynamiek	C2. Robotiseringsgraad	D2. Duurzaamheid vastgoed
A3. Banendichtheid	B3. Aanbod en kwaliteit vastgoed	C3. Shared facilities	D3. Circulariteit & potentie
A4. Arbeidsproductiviteit	B4. Bereikbaarheid (multimodaal)	C4. Anchor tenants & OEM'ers	D4. Klimaat & fysieke omgeving
A5. Aandeel in BRP	B5. Gebruiksmogelijkheden	C5. Innovatief vermogen	D5. Organisatiegraad

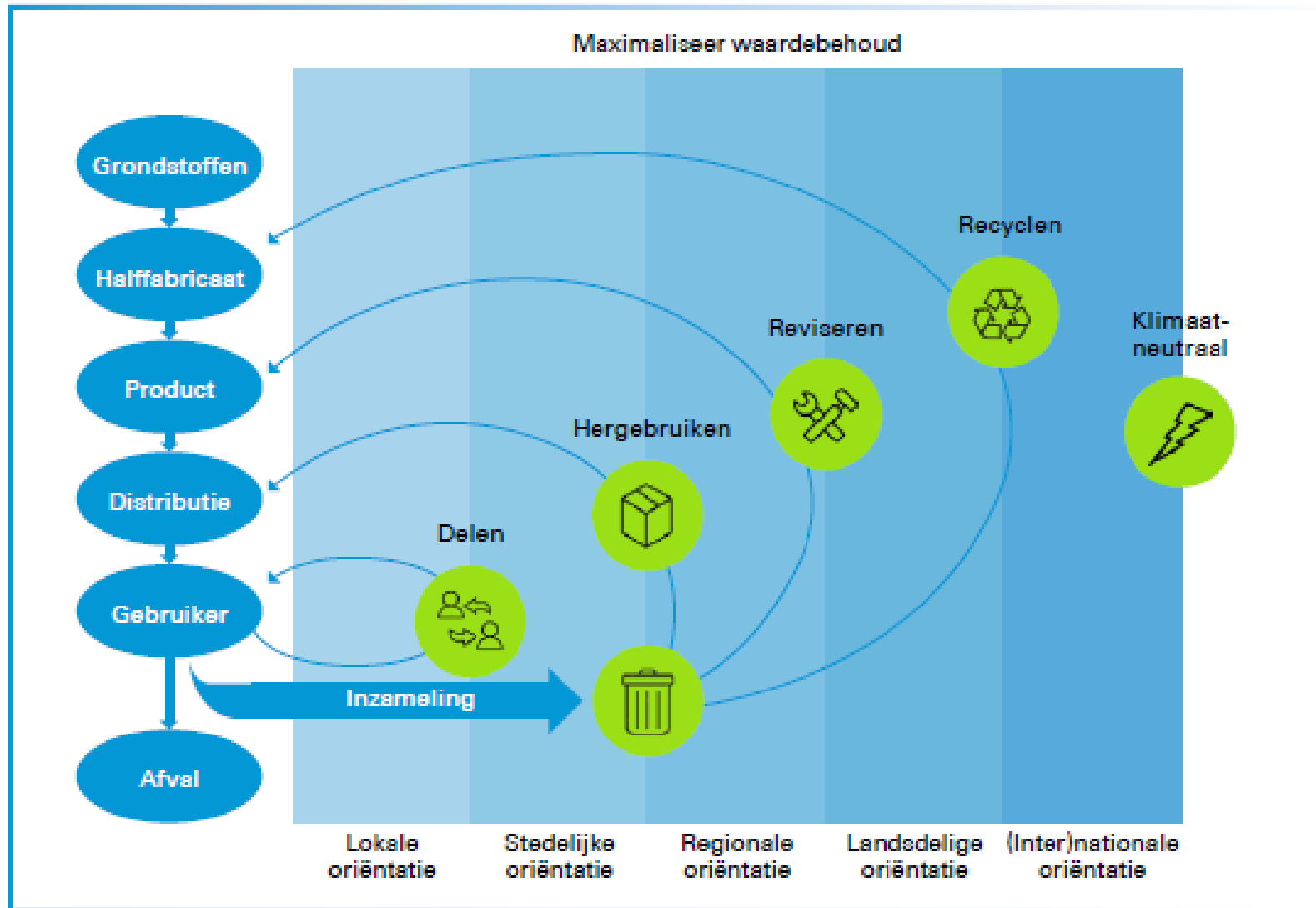
Bedrijventerrein	Kern	C: Smart industry & logistics	D: Circulariteit & duurzaamheid	Gemiddelde eindscore C+D	Positie 'next economy potentie'
					
De Merm	Elst	41%	77%	59%	Hoog
PvM-G Zuid	Heteren	48%	69%	59%	Hoog
Park15	Oosterhout	45%	63%	54%	Hoog
PvM-G Noord	Heteren	29%	58%	43%	Hoog
De Aam	Elst	30%	50%	40%	Basis
De Schalm	Andelst	39%	37%	38%	Basis
Andelst-Oost	Andelst	22%	50%	36%	Basis

10 pijlers van BT met CE-impact

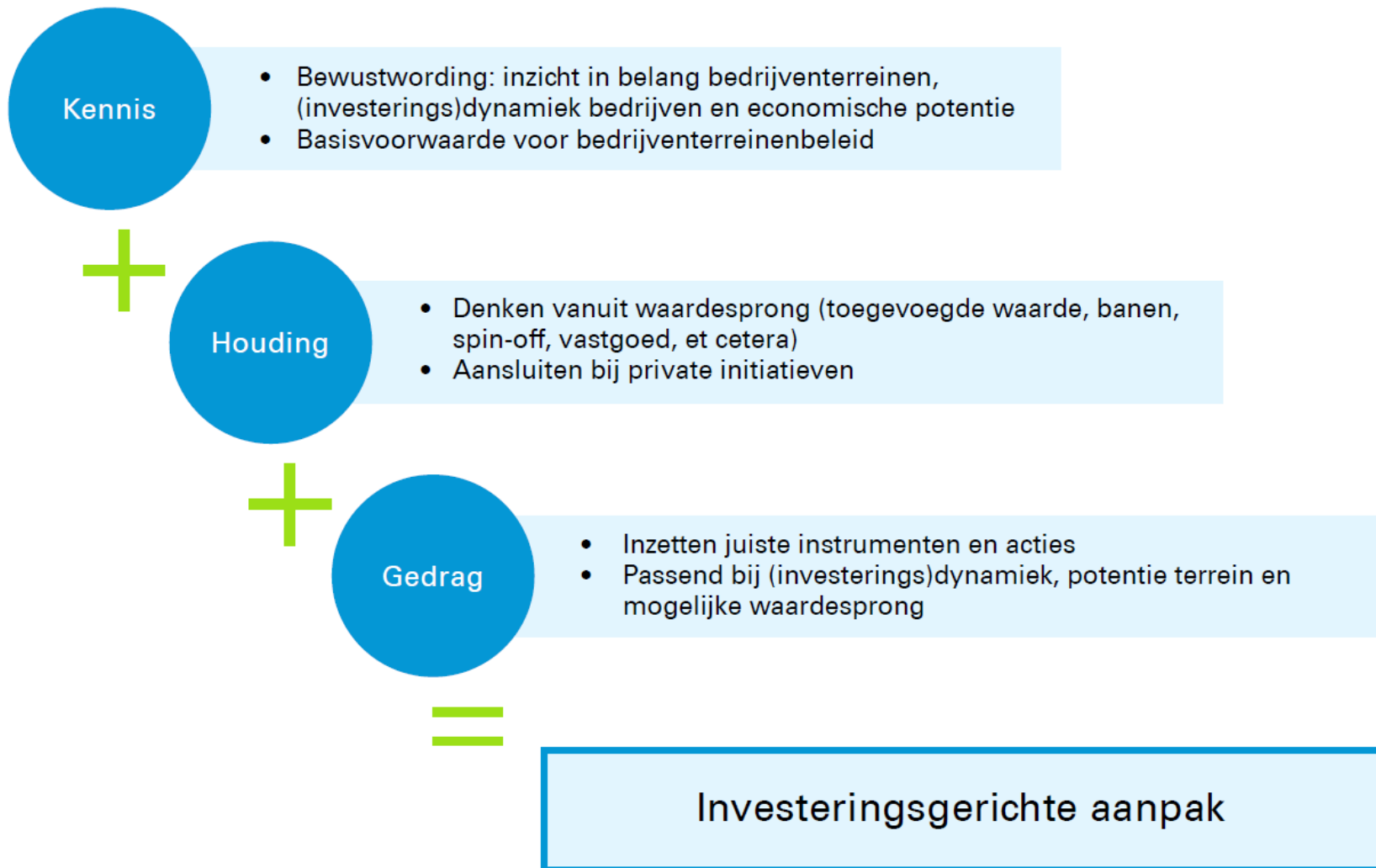

- 1 Ruimte
- 2 Gunstige ligging
- 3 Multimodaal
- 4 Slimme uitgifte: clustering
- 5 Hinderruimte (HMC)
- 6 Push & pull in wet en regelgeving
- 7 Energieneutraal
- 8 Kennisdeling/verbinding
- 9 Organisatie, (shared) utilities
- 10 Dedicated accountmanagement

Circulaire economie: denk (minimaal) regionaal

Hoe kunt u als Overbetuwe helpen?

Hoe kunt u als Overbetuwe helpen?

- Breng economische waarde en circulaire potentie van uw bedrijventerreinen in beeld (= *lopend traject met u*)
- Identificeer de stromen samen met bedrijven
- Help bij verbindingen leggen tussen bedrijven
- Ga vooral aan de slag: beginnen waar energie is (coalition of the willing), die verder aanjagen → experimenteren, doen, vallen & opstaan!
- Zorgen voor basis op orde: bestemmingsplan (o.a. milieucategorie, bouwhoogte), omgevingswetgeving, vergunningen, schoon/heel/veilig
- Evt. waar nodig duwtje (bijv. fonds?) waar potentieel marktconforme initiatieven nu nog niet 'uit kunnen'
- Als gemeente waar mogelijk zelf goede voorbeeld geven
- En vooral: werk goed regionaal samen (ruimtelijke visie op CE, sturing CE-knooppunten, programmeringsafspraken, 1-loket, kennisdeling, etc.)!

Bedankt voor uw aandacht!
Zie ook: stec.nl/expertise/next-economy

Evert-Jan de Kort
e.dekort@stec.nl

Contact

026 751 41 00

LinkedIn

info@stec.nl

Willemsplein 5, 6811 KA Arnhem

Postbus 217, 6800 AE Arnhem

Rol ondernemers en gemeente naar een duurzame en circulaire economie

Luc Kikkert, directeur

kient

Kiemt-FinalVersie.mp4

Kiemt transformeert

- Als initiatiefnemer en penvoerder van Circles
- Als tafelvoorzitter van Biomassatafels, Circulaire tafels
- Als initiatiefnemer en penvoerder Waterstof Cluster

Met leden als:

- DNV GL
- Koninklijke Auping
- Twence
- Alliander
- ARN
- HAN
- VBR Turbine partners
- CBR Europe
- Smurfit Kappa Parenco
- Remeha
- Radboud UMC

- kiemt

Nieuwe omgevingswet

HET NIEUWE OMGEVINGSSTELSEL

De 4 verbeteringen

Een vernieuwend stelsel van instrumenten die met elkaar samenhangen, gebundeld in een Omgevingswet. Voor een inzichtelijk, voorspelbaar en gemakkelijk te gebruiken omgevingsrecht. Die samenhang in beleid, besluitvorming en regelgeving mogelijk maakt. Ondersteund door een actieve en flexibele overheid en een snellere en betere besluitvorming.

1 Omgevingsrecht

Een inzichtelijker en voorspelbaarder omgevingsrecht met een groter gebruiksgemak.

2 Leefomgeving centraal

Een integraal en samenhangend beleid, besluitvorming en regelgeving voor de fysieke leefomgeving.

3 Actieve aanpak

Een actieve en flexibele aanpak vergroot de bestuurlijke afwegingsruimte bij het bereiken van doelen in de fysieke leefomgeving.

4 Besluitvorming

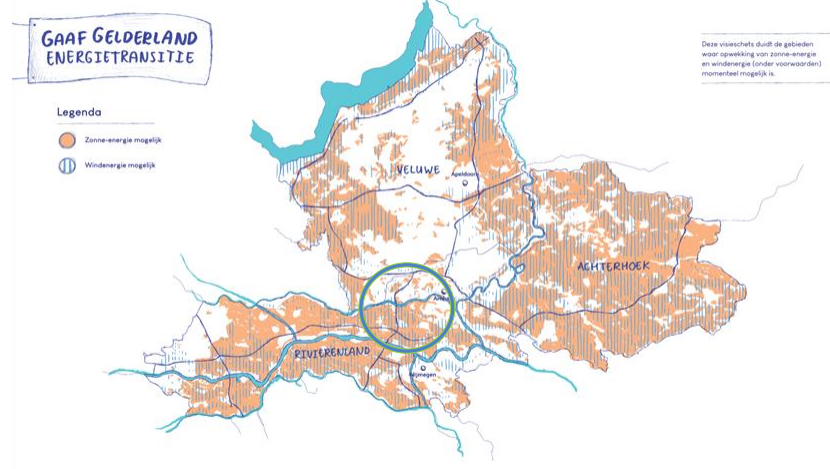
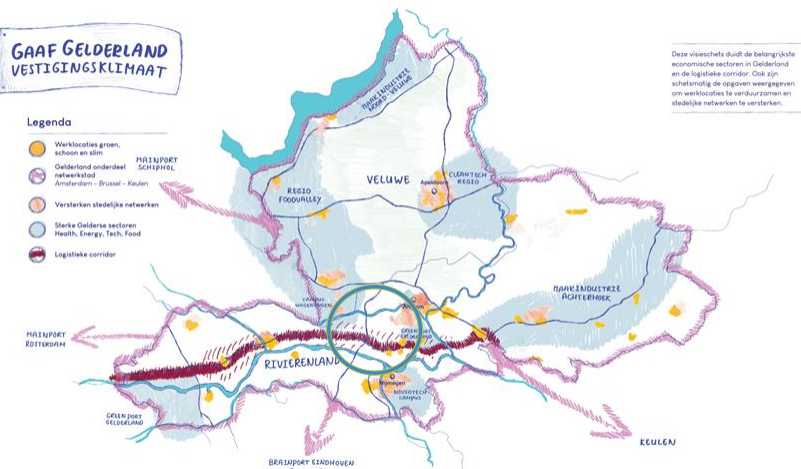
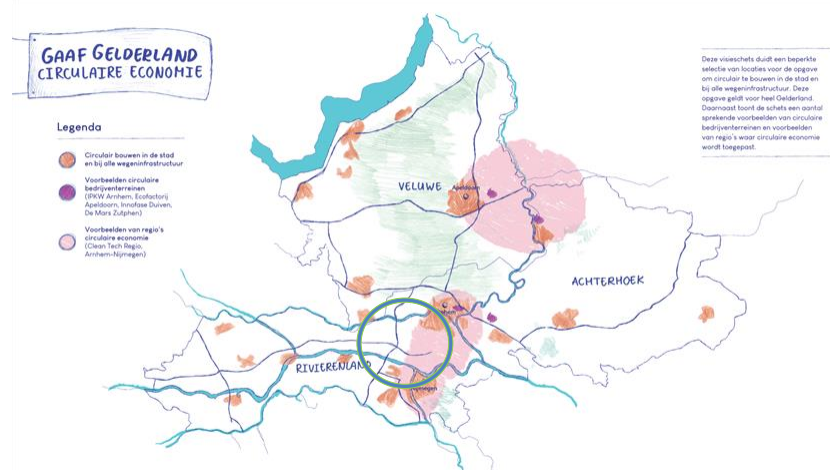
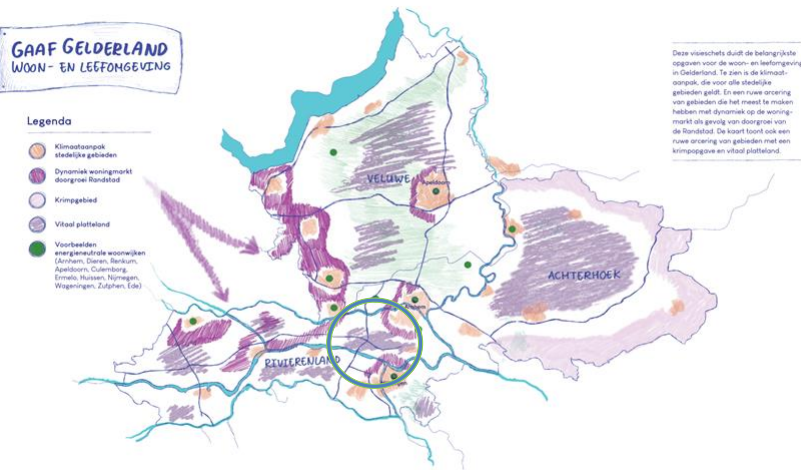
Snellere en betere besluitvorming bij projecten in de fysieke leefomgeving. Met verplichte burgerparticipatie bij grote projecten.

Grote projecten

Kleine projecten

Overbetuwe in energie transitie & Circulaire Economie

Kansen voor Overbetuwe

- Begin met Circulair aanbesteden
- Help bedrijven met doorverwijzing naar platforms zoals Kiemt
- Combineer oplossingen en creëer mogelijkheden

Kansen voor Overbetuwe

- Niet alleen windenergie en zonnepanelen
 - Combineer met waterstofproductie en toepassingen
- Niet alleen fossiel brandstofvrij rijden
 - Combineer met sociale vraagstukken
- Combineer oplossingen en creëer mogelijkheden
- Bouw voort op bestaande initiatieven
- Masterclasses Circulair

Nederland circulair in 2050

Rijksbreed programma Circulaire Economie

subsidies beter te richten op de t

producten
(zowel
let op de
ssingen
n naar de
id...

overheid nog te vaak de enkelvoudige of kortetermijnprijs van een product doorslaggevend bij de keuze voor de leverancier. Het kabinet wil meer aandacht voor integrale levenscycluskosten, milieuprestaties en maatschappelijke kosten tijdens en na de levensduur van een product. Dit zal een impuls geven...

producten en diensten wordt gecreëerd of vergroot. In de brief over Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI)⁴² wordt daar uitgebreid op ingegaan, evenals op het streven om tot 10% circulair inkopen te komen in 2020. Overigens kan naast de publieke uiteraard ook de private sector hierin het goede voorbeeld geven.

geen de VN-verband.⁴³

Naast MVI is innovatiegericht inkopen een belangrijk programma in het inkoopdomein. Het omvat aanbestedings-trajecten en andere trajecten die nodig zijn voor een succesvolle inkoop van innovatieve producten of diensten. Van strategisch beleid tot en met de implementatie en herhaalde inkoop van innovaties. De kern van innovatiegericht

wordt ook ruimte geboden aan innovaties op het gebied van hernieuwbare of biobased materialen en andere circu-

Kansen voor Overbetuwe

- CBR Europe wil waterstof produceren toepassen in crematie techniek en brandstof voor transport leveren
- VBR wil waterstof toepassen in gasturbines
- Bluedec een superdun isolatiemateriaal uit Heteren
- POL wil verkeersborden circulair maken
- Atama niet alleen energie maar ook circulair
- Help bedrijven de transitie te maken.

Relevant zijn voor deze wereld.....

Kiempt u
mee?

kiemt

Vind
kiemt

www.kiemt.nl

@stichtingkiemt

@LucKikkert

Stap 2:

**Ideeën ophalen richting
toekomst?**

Stap 3:
Waar kiezen we voor?
Wat komt daarbij
kijken?

Afronding

Stelling voor het Lagerhuisdebat

Als we niet vol inzetten op duurzaam en circulair ondernemen verslechtert het sterke ondernemingsklimaat in Overbetuwe.

